

13 Νοεμβρίου 2001
Αρ.Πρωτ. 12280/01/2.3

Προς

- τον κ.Υπουργό Δημόσιας Τάξης
- τον κ.Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας
- τον κ.Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας
- τον κ.Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης

ΘΕΜΑ: Έκθεση αυτοψίας στους χώρους κράτησης των αστυνομικών και λιμενικών αρχών Κω.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Σας διαβιβάζω την Έκθεση της αυτοψίας που διενεργήθηκε στους χώρους κράτησης των αστυνομικών και λιμενικών αρχών Κω στις 6 και 7 Σεπτεμβρίου 2001 από κλιμάκιο επιστημόνων του Συνηγόρου του Πολίτη.

Στην Έκθεση αυτή επισημαίνεται: α) η ανεπάρκεια των χώρων αυτών να στεγάσουν σε συνθήκες σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας τον μεγάλο αριθμό μεταναστών που εισέρχονται δια θαλάσσης παράνομα στη χώρα, και β) οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν όσοι επιθυμούν να ζητήσουν άσυλο.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, αντιμετωπίζοντας το ζήτημα αυτό ως πρόβλημα εφαρμογής κανόνων του Συντάγματος (άρθρ. 2 παρ.1, 5 παρ.1, 7 παρ.2, 22 παρ.3 Συντάγματος), της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (άρθρ.3 Ε.Σ.Δ.Α.), της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 και της κοινής νομοθεσίας (Ν.2776/99, Ν.1975/91 και π.δ. 61/1999), διατυπώνει προτάσεις που αποσκοπούν τόσο στην άμεση βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης όσο και στην αναδιοργάνωση των σχετικών διαδικασιών, με προοπτική τη μέγιστη δυνατή διασφάλιση της προστασίας των στοιχειωδών δικαιωμάτων των οικονομικών μεταναστών και των πολιτικών προσφύγων.

Οι προτάσεις αυτές, που αναπτύσσονται αναλυτικά στο συνημμένο έγγραφο, και στηρίζονται στις διαπιστώσεις της αυτοψίας και στις συζητήσεις με τους συναρμόδιους τοπικούς φορείς, αφορούν κατ'αρχήν την ενιαία κατεύθυνση και επίλυση των προβλημάτων της μεταχείρισης και των συνθηκών διαβίωσης των παρανόμως εισερχομένων μεταναστών με τη δημιουργία ενός κεντρικού συντονιστικού οργάνου. Επίσης, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ευκαταίεη τη δημιουργία κέντρων υποδοχής μεταναστών και, εάν αυτή δεν καθίσταται αμέσως δυνατή, θεωρεί επιβεβλημένη τη βελτίωση των υφισταμένων χώρων κράτησης ώστε να εναρμονισθούν προς τα ενδεδειγμένα κατά το Σύνταγμα και την ΕΣΔΑ πρότυπα αξιοπρεπούς μεταχείρισης. Βάσει και της πρόσφατης καταδίκης της χώρας μας στο Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (*αποφάσεις Δικαστηρίου του Στρασβούργου Peers κατά Ελλάδας της 19-4-01, Dougoz κατά Ελλάδας της 6-3-01*) για παραβίαση του άρθρου 3 της Ε.Σ.Δ.Α. λόγω συνθηκών που συνιστούν εξ αντικειμένου ταπεινωτική μεταχείριση στους χώρους κράτησης, ο Συνήγορος του Πολίτη συνιστά τη λήψη άμεσων μέτρων για τους χώρους αστυνομικής και λιμενικής κράτησης στην Κω.

Τα άμεσα αυτά μέτρα συνίστανται στη μεταστέγαση των παρανόμως εισερχομένων σε μεγαλύτερο και καταλληλότερο χώρο από το υπάρχον λιμενικό φυλάκιο καθώς και στην πρόβλεψη από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας τροφείων για τους κρατούμενους από τις λιμενικές αρχές, με ρύθμιση αντίστοιχη με την ισχύουσα διάταξη του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

Ως προς τον υφιστάμενο χώρο αστυνομικής κράτησης παρανόμως εισελθόντων μεταναστών στην Κω, θα πρέπει να λυθούν τα νομικά προβλήματα της χρήσης του, και να εξασφαλισθεί η θέρμανση του κτιρίου, καθώς και η τηλεφωνική επικοινωνία και η δυνατότητα κίνησης των κρατούμενων στο προαύλιο.

Βασική είναι επίσης η διασφάλιση τακτικής και όχι περιστασιακής ιατρικής εξέτασης και περίθαλψης των κρατούμενων μεταναστών, τόσο προληπτικώς, κατά τη σύλληψη από τις λιμενικές αρχές, όσο και στη συνέχεια με την τακτική επίσκεψη ιατρού στον χώρο που κρατούνται από τη αστυνομία.

Τέλος, ως προς τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν όσοι επιθυμούν να ζητήσουν άσυλο, κρίνεται αναγκαία η ύπαρξη διερμηνέα και η ευαισθητοποίηση του λιμενικού και αστυνομικού προσωπικού ούτως ώστε να διευκολύνουν την πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου. Η δε εφαρμογή της ταχύρρυθμης διαδικασίας επιτόπιας εξέτασης των σχετικών αιτημάτων θα μπορούσε να μειώσει σημαντικά το διάστημα αναμονής των ενδιαφερομένων αιτούντων. Ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει ότι η πρακτική της συνεχιζόμενης κράτησης των αιτούντων άσυλο, που έχουν παραλάβει το σχετικό δελτίο, αντίκειται στη Σύμβαση της Γενεύης και στις σχετικές οδηγίες του ΟΗΕ καθώς και σε σχέδιο Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θεωρεί ευκαταίε τον διαχωρισμό της αρχής που εξετάζει τα αιτήματα ασύλου από την αρχή που είναι αρμόδια για την κράτηση των λαθρομεταναστών, προς μέγιστη διασφάλιση εφαρμογής του υπερνομοθετικού προστατευτικού πλαισίου για τους πολιτικούς πρόσφυγες.

Ελπίζω, κύριε Υπουργέ, οι ανωτέρω προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη να συμβάλουν στο έργο σας για τη διασφάλιση των στοιχειωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μεταναστών και των προσφύγων και παρακαλώ να τις εξετάσετε στο μέτρο που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά σας.

Με τιμή

Γιώργος Καμίνης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Πληροφορίες: Χρύσα Χατζή (τηλ. 72 89 638), Καλλιόπη Στεφανάκη (τηλ. 72 89 626)

Κοινοποίηση:

- Γεν.Γραμματέας Πολιτικού Σχεδιασμού
Ευαγγελιστρίας 2, 105 63 ΑΘΗΝΑ
- Γεν.Γραμματέας Υπουργείου Δημόσιας Τάξης
Κατεχάκη 1, 115 25 ΑΘΗΝΑ
- Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Β.Αιγαίου
Κουντουριώτη 77, 811 00 ΜΥΤΙΛΗΝΗ

- Έπαρχος Κω
Ακτή Μιαούλη, 853 00 ΚΩΣ
- Δήμαρχος Κω
Ακτή Κουντουριώτη 7, 853 00 ΚΩΣ
- Αστυνομικός Διευθυντής Κω
Ακτή Μιαούλη, 853 00 ΚΩΣ
- Λιμενάρχης Κω
Ακτή Κουντουριώτη 25, 853 00 ΚΩΣ
- Πρόεδρος Γενικού Νομαρχιακού Νοσοκομείου Κω
Ιπποκράτους 34, 853 00 ΚΩΣ
- Π.Σ.Ε.Α. Κω
Επαρχείο, Ακτή Μιαούλη, 853 00 ΚΩΣ